

Президент Казахстана принял участие в церемонии подписания ряда соглашений

Стр. 2

“2053 yılı itibarıyla net sıfır emisyon hedefini gerçekleştirmeyi öngörüyoruz”

3. Sayfa

AHISKA

8 Aralık 2023 sayı: 45 (965)

MİT Başkanı Kalın'ın kitabı Kazakça'ya kazandırıldı

Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) Başkanı Prof. Dr. İbrahim KALIN'ın, Cumhurbaşkanlığı Sözcülüğü yurttağ döneminde yayımlanan kitabı, “Ben, Öteki ve Otesi: İslam-Batı İlişkileri Tarihine Giriş” adlı eserinin Kazakçaya çevirisinin tanıtımı, Almatı'daki Kazakistan Hotel'i'nde yapıldı.

4. Sayfa

В Алматинском областном филиале избран новый председатель

Стр. 5

Vanlı Aşix Piloş

ТҒЫРҒА
ТОЛҒАН — ТҰЛҒА

8, 9-бет

АНАЛАР ӨЛМӘЗІ!..

7-бет

6. Sayfa

III. Uluslararası İlişkiler Sempozyumu yerli ve yabancı akademisyenlerin katılımıyla gerçekleştirildi

«Мақсатымыз – түбі бір түркі елдерін жақындастыру» Алматыда III Халықаралық түркітілдес журналистер медиа форумы өтті

10-бет

Президент Казахстана принял участие в церемонии подписания ряда соглашений

Глава государства Касым-Жомарт Токаев, участвующий в работе Всемирного климатического саммита COP 28 в Дубае, посетил церемонию подписания ряда соглашений между государственными органами и бизнес-структурами Казахстана и других стран.

В присутствии Главы государства были подписаны следующие документы:

1. Межправительственное соглашение между Республикой Казахстан и Объединенными Арабскими Эмиратами о реализации проекта ветровой электростанции (1 ГВт).
2. Меморандум между Министерством энергетики Республики Казахстан, АО «Самрук-Казына» и Министерством инвестиций Объединенных Арабских Эмиратов о взаимопонимании по развитию низкоуглеродной энергетики общей мощностью 10 ГВт на территории Республики Казахстан.
3. Меморандум о взаимопонимании между Qazaqstan Investment Corporation and ADQ по стратегическому партнерству.
4. Соглашение об инвестициях между Правительством Республики Казахстан, ТОО «Актас Энерджи» и TotalEnergies о реализации проекта «Разработка, строительство и эксплуатация электростанции, использующей энергию ветра, общей мощностью 1 ГВт, с использованием аккумуляторной системы накопления энергии мощностью 300 мегаватт/600 мегаватт-час, в районе поселка Мирный, Жамбылская область».
5. Соглашение между АО «Самрук-Казына» и ACWA Power о совместной разработке проекта по строительству ветроэлектростанции совокупной мощностью 1 ГВт с системой накопления энергии.
6. Соглашение между «Самрук-Казына» и Presight.AI о создании совместного предприятия для реализации проектов в области цифровизации и информационных технологий.
7. Соглашение о принципах по созданию судоремонтного и судостроительного предприятия в Казахстане между АО «НК «КазМунайГаз» и AD Ports Group.
8. Соглашение между АО «НК «Қазақстан Темір Жолы» и Abu Dhabi Ports Group о создании совместного предприятия.
9. Меморандум о сотрудничестве между НПП «Атамекен», ТОО «SAFC» и SEFE Marketing & Trading по реализации лесоклиматических проектов.
10. Соглашение между АО «НАК «Казатомпром» и Emirates Nuclear Energy Corporation о поставке концентратов природного урана.

Глава государства посетил Актюбинский областной театр драмы имени Тахауи Ахтанова

Глава государства, находящийся с рабочей поездкой в Актюбе, возложил цветы к памятнику Тахауи Ахтанову и Куандыку Шангитбаеву.

Программу визита продолжило знакомство Касым-Жомарта Токаева с работой Актюбинского областного театра драмы им. Т. Ахтанова. Глава государства отметил, что сегодня растет интерес к искусству, и поручил акину области построить новое здание для театра в связи с его износом.

В беседе с представителями общественности региона Касым-Жомарт Токаев указал на важность обеспечения верховенства закона и воспитания молодежи.

— Я всегда говорю о верховенстве закона. Это очень важно, иначе мы не сможем построить успешное государство. На встречах с молодежью я всегда призываю их быть трудолюбивыми и добродетельными. В целом мы должны уделять пристальное внимание воспитанию молодого поколения. Развитие Казахстана — это дело народа, дело государства, — сказал Глава государства.

В завершение встречи Президент выразил благодарность представителям различных сфер, которые вносят весомый вклад в развитие области.

Касым-Жомарт Токаев посетил филиал Heriot-Watt University в Актюбе

В рамках рабочей поездки в Актюбинскую область Президент ознакомился с образовательной и научно-исследовательской деятельностью высшего учебного заведения, в котором обучаются 300 студентов из 9 регионов страны. 35% из них являются выпускниками сельских школ, 42% — из социальных категорий, нуждающихся в поддержке.

Филиал, созданный на базе Актюбинского регионального университета имени Кудайбергена Жубанова, был открыт во исполнение поручения Главы государства по перформативности системы высшего образования.

Как сообщили Касым-Жомарту Токаеву, образовательные программы включают три англоязычные программы бакалавриата по таким специальностям, как электроэнергетика, нефтяная инженерия и энергоменеджмент, компьютерная инженерия.

Президент был проинформирован о том, что студенты имеют возможность продолжить обучение в филиалах Heriot-Watt University в Малайзии, Объединенных Арабских Эмиратах, Шотландии. Выпускники филиала смогут получить двойные дипломы Heriot-Watt University и Актюбинского регионального университета им. К. Жубанова.

В рамках осмотра выставки научных достижений Главе государства представили разработки ученых вуза в естественных, технических и гуманитарных науках.

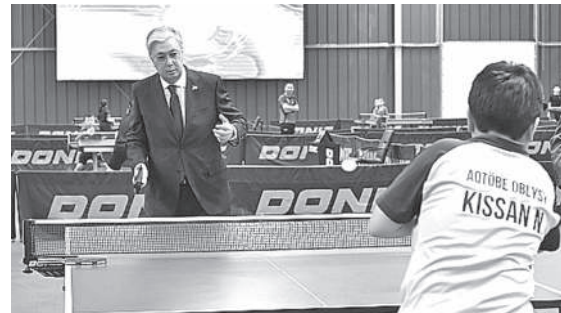

Глава государства посетил центр настольного тенниса

Касым-Жомарт Токаев посетил центр настольного тенниса в Актюбе.

Директор центра Асет Сағымбаев рассказал Главе государства о деятельности объекта, который был построен по поручению Президента и полностью соответствует международным стандартам.

В ходе посещения Главе государства были продемонстрированы возможности крупнейшего в западном регионе страны центра настольного тенниса. Все корты оснащены европейским оборудованием и прошли сертификацию. Здесь созданы условия для подготовки профессиональных спортсменов разного возраста и проведения соревнований международного уровня. На сегодняшний день в центре занимаются 268 детей.

Касым-Жомарт Токаев утвердил республиканский бюджет на 2024 - 2026 годы

Предложений по увеличению расходов в 2024 году подержано на сумму 119,5 млрд тенге

Глава государства подписал Закон Республики Казахстан «О республиканском бюджете на 2024 — 2026 годы».

Мажилис на пленарном заседании согласился с поправками Сената в Закон «О республиканском бюджете на 2024-2026 годы».

Напомним, Сенат внес в документ 180 поправок, из них 4 вносят изменения и дополнение в текст законопроекта и 176 поправок — в расходную часть республиканского бюджета.

Как отмечается в заключении к документу, поправки, внесенные Сенатом, не нарушают сбалансированность параметров проекта республиканского бюджета и направлены на дальнейшее устойчивое развитие экономики страны и решение поставленных главой государства задач.

Предложения по увеличению расходов в 2024 году подержано на сумму 119,5 млрд тенге.

Финансирование увеличения расходов будет осуществляться за счет резервов президента и правительства.

Наталья БУЛАНОВА

Президент обозначил полномочия Совета по привлечению инвестиций

Глава государства Касым-Жомарт Токаев подписал указ о мерах по повышению эффективности работы по привлечению инвестиций в экономику страны.

В целях обеспечения высоких темпов экономического роста и реальной диверсификации национальной экономики путем реализации инвестиционных проектов, реализуемых отечественными и иностранными инвесторами, за счет повышения уровня координации и контроля деятельности по их эффективной и действенной поддержке в соответствии с подпунктом 21) статьи 44 Конституции Республики Казахстан ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Определить следующие полномочия Совета по привлечению инвестиций (Инвестиционный штаб):

1) принимать решения, обязательные для исполнения центральными и местными государственными органами, а также субъектами квазигосударственного сектора;

2) разрабатывать временные нормативные правовые акты, имеющие силу закона, принимаемые Правительством Республики Казахстан в соответствии со статьей 61 Конституции Республики Казахстан;

3) вносить президенту Республики Казахстан и премьер-министру Республики Казахстан предложения по привлечению к дисциплинарной ответственности, в том числе освобождению от занимаемых должностей руководителей центральных и местных государственных органов, а также субъектов квазигосударственного сектора за неисполнение или ненадлежащее исполнение решений Инвестиционного штаба.

2. Установить персональную ответственность:

1) председателя и членов Инвестиционного штаба за улучшение инвестиционного климата, а также своевременную реализацию инвестиционных проектов с представлением президенту Республики Казахстан не реже одного раза в квартал отчета о проведенной работе;

2) руководителей центральных и местных государственных органов, а также субъектов квазигосударственного сектора за неисполнение или ненадлежащее исполнение решений Инвестиционного штаба.

3. Правительству Республики Казахстан в оперативном порядке принять меры, вытекающие из настоящего Указа.

4. Контроль за исполнением настоящего Указа возложить на Администрацию Президента Республики Казахстан.

5. Настоящий указ вводится в действие со дня подписания.

Президент Республики Казахстан К.-Ж. Токаев
Астана, Акorda, 4 ноября 2023 года
№ 404

“2053 yılı itibarıyla net sıfır emisyon hedefini gerçekleştirmeyi öngörüyoruz”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Dünya İklim Eylemi Zirvesi'nde yaptığı konuşmada, “Sera gazı emisyonunda tarihi sorumluluğumuz yüzde 1'in altında olmasına rağmen, kendi imkânlarımızı kullanarak çok önemli adımlar atıyoruz. 2053 yılı itibarıyla net sıfır emisyon hedefini gerçekleştirmeyi öngörüyoruz” dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Dubai'de Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 28'inci Taraflar Konferansı (COP28) kapsamında düzenlenen Dünya İklim Eylemi Zirvesi'nde bir konuşma gerçekleştirdi.

Zirvenin hayırlıya vesile olmasını dileyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, gösterdiği samimi misafirperverlikleri için Emirlik makamlarına teşekkür etti.

Dünyanın, koronavirüs salgını ve Ukrayna-Rusya savaşının ardından şimdi de Gazze'deki katliamların acı sonuçlarıyla karşı karşıya olduğunu belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Türkiye, tüm bu krizlerde barışın yanında olmuş, adalet ve hakaniyet temelinde çözüm için çalışmıştır” diye konuştu.

“JEOTERMAL KURULU GÜCÜNDE AVRUPA'DA 1'İNCİ, DÜNYA'DA 4'ÜNCÜYÜZ”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin iklim değişikliğine de bu perspektiften yaklaştı-

rik santrali kurulu gücünde ise Avrupa'da 2'nci, dünyada 9'uncu sıradayız. Hidrojen Teknolojileri Stratejimizi uygulamaya aldık. Ayrıca net sıfır emisyon hedefi bağlamında çelik, alüminyum, çimento ve gübre sektörleri karbonuzlaşma yol haritalarımızı tamamladık. 2053'te yenilenebilir enerjinin payını yüzde 69'a çıkarmayı planlıyoruz. Eşimin himayesinde başlatılan 'Sıfır Atık' projesiyle atıkların geri kazanım oranını 2035 yılında yüzde 60'a taşıyacağız.”

Tüm bu çalışmaların maliyetinin yükseklüğünün herkesin malumu olduğunu ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “İklim finansmanı kaynaklarına daha adil şekilde erişebilmemiz, bu bakımdan büyük önem arz ediyor” değerlendirmesini yaptı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 6 Şubat'ta meydana gelen Kah-

geçemeyeceğini belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları dile getirdi: “İsrail saldırıları sonucu, çoğunluğu çocuk ve kadın 16 bini aşkın Filistinli masum sivilin hayatını kaybetmesi, hiçbir şekilde meşru gösterilemez. Gazze'de yaşananlar insanlık suçudur, savaş suçudur ve bu suçu işleyenlerden uluslararası hukuk önünde mutlaka hesap sorulmalıdır. Son gelişmelerle birlikte 1967 sınırları temelinde, başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız, egemen ve toprak bütünlüğünü haiz bir Filistin Devleti'nin kurulmasının emmiyetini hep birlikte tekrar gördük. Türkiye olarak bunun tesis ve temini noktasında her türlü sorumluluğu almaya hazırız. Dünya 5'ten büyüktür ve 'Daha adil bir dünya mümkündür' şiarımızı burada tekrar vurgulamak istiyorum.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, BAE Devlet Başkanı Muham-

ğünü anlatarak, şunları söyledi: “Sera gazı emisyonunda tarihi sorumluluğumuz yüzde 1'in altında olmasına rağmen, kendi imkânlarımızı kullanarak çok önemli adımlar atıyoruz. 2053 yılı itibarıyla net sıfır emisyon hedefini gerçekleştirmeyi öngörüyoruz. 2030 senesine kadar emisyon azaltımı hedefimizi iki katına çıkardık. Bu kapsamda, yıl sonu itibarıyla 66,6 milyon ton karbondioksit emisyon azaltımı bekliyoruz. Toplam kurulu güç içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının payını yüzde 55'e yükselttik. Bu oranın Avrupa'da 5'inci, dünyada ise 12'nci sırada yer alıyoruz. Jeotermal kurulu gücünde Avrupa'da 1'inci, dünyada 4'üncüyüz. Hidroelekt-

ramanmaraş merkezli deprem felaketine rağmen Türkiye'nin ne ekonomideki ne de iklim değişikliğiyle mücadeledeki hedeflerinden koptuğunu belirterek, “14 milyon insanımızı ve 11 ilimizi olumsuz etkileyen depremlerin yol açtığı yaraları hamdolsun hızla sarıyoruz. Şehirlerimizin yeniden inşasında da çevreyi korumak, iklim ve çevre dostu yapılar inşa etmek, önceliklerimizden başında yer almaktadır” dedi.

“GAZZE'DE YAŞANANLAR İNSANLIK SUÇUDUR, SAVAŞ SUÇUDUR”

Filistin topraklarında yaşanan insani krize değinmeden

MİT Başkanı Kalın'ın kitabı Kazakça'ya kazandırıldı

Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Başkanı Prof. Dr. İbrahim KALIN'ın, Cumhurbaşkanlığı Sözcülüğü yaptığı dönemde yayımlanan kitabı, “Ben, Öteki ve Ötesi: İslam-Batı İlişkileri Tarihine Giriş” adlı eserinin Kazakça çevirisinin tanıtımı, Almatı'daki Kazakistan Hoteli'nde yapıldı.

Çevirisi ve baskısı Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü tarafından yapılan eser tanıtım programına T.C. Almatı Başkonsolosu Evren Müderrisoğlu, Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) Genel Başkanımız Sn. Ziyatdin Kassanov, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütavelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Muhittin Şim-

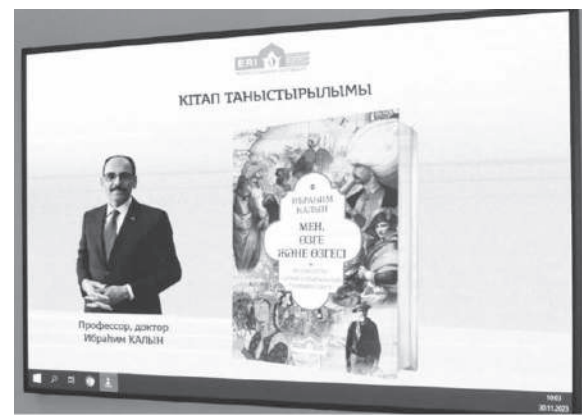
sek, TÜRKSOY Yazarlar Birliği Başkanı, Türk-Kazak İş İnsanları Birliği Başkanı ve üyeleri, Almatı'da bulunan Üniversite rektör ve yetkilileri, Enstitülerin başkanları, araştırmacılar ve medya mensupları katıldı.

Kurum ve kuruluş temsilcilerinin açılış konuşmalarıyla başlayan etkinlik Enstitü Müdürü Doç. Dr. Suat Beylur'un kitap hakkındaki sunumu ve araştırmacıların kitap hakkındaki değerlendirmeleri ile tamamlandı.

Kalın da kitabın tanıtım törenine gönderdiği video mesajında eserine terümesinde ve yayımlanmasında emeği geçenlere teşekkür etti.

Söz konusu eserde İslam ve Batı medeniyetlerinin neredeyse 1300 yıllık uzun tarihi üzerinden «ben» ile «öteki» arasındaki ilişkinin değişik dönemlerini, boyutlarını, yönlerini ele aldığını anlatan Kalın, şöyle konuştu:

«Tarih boyunca İslam'ı sadece bir siyasi ve askeri rakip olarak değil ama aynı zamanda kültürel, teolojik dini bir rakip olarak gören Batı medeniyetinin İslam algısının hatta İslam takıntısının nasıl şekillendiğini, İslam'ı bir öteki olarak kurgulamasının nele mal olduğunu izah etmeye çalıştım. Aynı şekilde İslam dünyasında özellikle 17-18 yüzyıldan sonra Batı'nın ötekileştirilerek İslam dünyasının ötekisi olarak kurgulanmasının ürettiği zihni sorunları, maliyetleri biraz açmaya çalıştım. Bugün İslam ve Batı medeniyetleri yeni bir yol haritası belirleyeceklerse, bunu ancak kendileri kalarak ama ötekini dışmanlaştırmadan, şeytanlaştırmadan, gayri insanileştirmeden yapabilecekler diyo-

rum bu da kitabın ana tezi.» değerlendirmesinde bulundu.

Kalın, kitapta İslam ve Batı medeniyetlerinin yüzlerce yıl boyunca devam eden etkileşimleri, alışverişleri, ziyaretleri, karşılıklı geliş-gidişleri ve diğer konularını da ele aldığını belirterek «Umarım değerli Kazak okuyucuları, dost ve kardeş Kazakistan aydınları, akademisyenleri, politika yapımcıları, ka-naat önderleri, öğrenci arkadaşlarım da bu kitaptan istifade ederler.» dedi.

Etkinliğin sonunda bütün katılımcılara kitaptan bir adet takdim edildi.

В Алматинском областном филиале избран новый председатель

На прошлой неделе состоялось расширенное заседание членов правления Турецкого этнокультурного центра «Ахыска» по городу Алматы и Алматинской области. На повестке дня было избрание нового председателя филиала Алматинской области ТЭКЦ «Ахыска», которое освободилось в связи с безвременной кончиной Шахисмаила Асиева. В результате голосования председателем был избран Абубек Чикаев.

После ухода в вечный мир Шахисмаила Ахмедовича, эта должность оставалась вакантной. Для более активной и интенсивной работы филиала возникла острая необходимость избрания нового руководителя. Среди множества кандидатов на данную должность, большинством голосов был избран известный в своем округе добрыми делами Абубек Чикаев. В своем выступлении председатель республиканского ТЭКЦ «Ахыска» Зиятдин Касанов отметил, что связь культурного центра с обществом должна быть ежедневной, открытой и прозрачной. Необходимо признать, что именно по Алматинской области данная взаимосвязь немного ослаблена. В связи с этим требуется оживить и поднять на более высокий уровень взаимоотношения турецкого населения данной местности с из-

бранными представителями культурного центра. Ведь в структуре АНҚ ТЭКЦ «Ахыска» является одним из развитых и показательных, принимает участие как в общественной, так и в политической жизни страны. Создана стройная вертикальная структура взаимосвязи республиканского общества с областными, городскими, районными филиалами и представителями в населенных пунктах, где компактно проживает турецкая диаспора. В настоящее время функционирует девять областных (Алматинский, Южно-Казахстанский, Акмолинский, Жамбылский, Кызылордский, Карагандинский, Мангистауский, Восточно-Казахстанский, Туркестанский), 7 городских и тринадцать районных филиалов. В каждом населенном пункте путем голосования избраны советы представителей диаспоры. При совете объединения избран исполком и 10 комитетов по различным направлениям работы: образование, культура, спорт, коми-

тет по делам молодежи, женсовет, комитет социально-правовой защиты, комитет по делам религии, совет старейшин, Ассоциация предпринимателей и деловых людей, комитет по внешнеэкономическим и культурным связям. Также выступил председатель Карасайского районного филиала ТЭКЦ «Ахыска» Илимдар Камил, который поддержал кандидатуру Абубека Чикаева. Необходимо отметить, что Абубек Чикаев приступил к должности уже со сформировавшейся командой в числе которой первый заместитель председателя Нурмахамед Кулаев, второй заместитель председателя Нариман Камзаев, руководитель комитета культуры Эльнара Першанова, ее заместитель Лейла Мамедова. А также комитет по религии возглавил Бинали Туртуров и его помощник Муштах Дзандаров, комитет молодежи и спорта был доверен Афиз Алиеву, а комитет образования возгла-

вила Асия Супиева с заместителем Азия Чикаевым.

Чикаев Абубек Шафадинович родился 2 июля 1969 года в селе Турень Енбекшиказахского района Алматинской области. В 1986 году окончил среднюю школу. Затем работал в колхозе имени Ленина. В 1987 году поступил на подготовительное отделение Алматинского зооветеринарного института (АЗВИ). В 1988 году поступил в АЗВИ, который в 1993 году успешно окончил. В 2018 году окончил бакалавриат факультета психологии КазНУ имени аль-Фараби, в 2020 году окончил магистратуру по психологии Московского университета.

После получения диплома продолжил работу в колхозе имени Ленина. Через два года организовал свое крестьянское хозяйство. В 2008 году он был избран имамом мечети № 2 села Турень. С тех пор он работает имамом.

Кальбинур ХОШНАЗАРОВА

Алматы да қоғамдық көліктер саны өсті

Алматы жылдан жылға ұлғайып келеді, тұрғындар саны жағынан да көлемі жағынан да өкі еселен өсіп келеді жатқан мегаполистің қоғамдық көлікке ден сұранысы айтады да түсінікті. Желтоқсан айында Алматы қаласының қоғамдық көліктер қатынасы мен жаяу жүргіншілер көпірі біраз ретке келтіріліп, жаңа қоғамдық көліктер саны едәуір өскен.

Алматыда жолаушылар тасымалы реттеледі, бұл туралы Алматы қалалық мобилділік басқармасының басшысы Сағындық Телібаев мәлімдеді. «Бағдаршамды қоғамдық көлікке басымдық беретіндігі етіп жасаймыз. Жолаушыларға ыңғайлы болу үшін реттелетін жаяу жүргіншілер өткелдерін жабдықтаймыз. Белгілі бір ұзындықтағы автобустарды шығарамыз. Бұл жаяу жүргіншілер аймағын, тротуарларды толығымен өзгертеді, жаңа аялдамалар пайда болады. Жол тарылған жерде БРТ жолдың ортасымен өтеді, содан кейін ол шеткі жолақтармен де жүреді. 2024 жылдың екінші жарты жылдығында құрылыс-монтаж жұмыстарын бастауды жоспарлап отырмыз», - деді қалалық мобилділік басқармасының басшысы.

Жаңа троллейбустар көбейді. Алматыда жаңа троллейбустар қатары арта түспек. Қала әкімінің хабарлауынша, жыл соңына дейін тоқпен жүретін қоғамдық көліктің тағы бір партиясы келмекші. Ішіндегі ер отырыстың жанында ұялы телефонды қуаттап алатын тетік бар. Бірінші келген 55 троллейбустың қазір 30-дан астамы жолаушы тасып та жүр.

— Ескі троллейбустарға қарағанда,

байқағаным, жұмсақ жүреді. Отыратын орындар азырақ көрінді. Бірақ бір жағынан ол да дурыс шығар. Туруға орын көп болса, көп адам сыяды. — деді қала тұрғыны Еркін Нағашыбай. Жауаптылардың айтуынша, жаңа троллейбустардың тағы бір артықшылығы жарты жолда қалдырмайды. Яғни, тоқ желісінен ақау шықса тоқтамайды.

— Апатты жағдайда, жолда апат болса, айналып өте береді. Бұрынғы троллейбустар тұрып қалатын, ал жаңа келген көліктерде аккумулятор бар. — деді №1 троллейбус паркінің электр маманы Ерғани Ахметов.

Жауаптылардың айтуынша, 55 жаңа троллейбустың қазір 35-і іске қосылған. Жыл соңына дейін тағы бір партиясын әкелу жоспарланып отыр.

Алматы метropolитенінде жылжымалы құрам көбейтілді. Жолаушылар ағынын сараптау нәтижесінде Алматы метropolитенінде жылжымалы құрам саны көбейтілді. Енді қарбалас уақытта желіде 11 құрам 5 минут 38 секунд жиілікпен қызмет көрсететін болады.

Оқу жылы басталысымен жолаушылар ағыны 70 мыңнан 90 мыңға дейін өсті. Талдау нәтижесінде жолаушылар саны күніне 100 мыңға дейін көбейгендігі ескеріліп, желіге қосымша құрам шығару туралы шешім қабылданды.

Өр құрам жалпы сыйымдылығы 900 адамнан асатын 4 вагоннан тұрады.

Еске сала кетейік, Алматы метropolитені 2011 жылғы 1 желтоқсанда іске қосылды, қазіргі кезде 11 станция бар. Өрі қарай 4 станцияның құрылысы бойынша жұмыстар жүргізіліп жатыр.

Қоғамдық көлікке арналған жолақ көбейді.

Алматыда алдағы уақытта шешілуге тиіс қалалық көлік саласындағы үш негізгі мәселе бар. Ең алдымен маршруттарды оңтайландыру, автобустар мен троллейбустар үшін толыққанды инфрақұрылым құру, сонымен қатар, қарбалас уақытта қоғамдық көліктің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету қажет. Қалалық мобилділік басқармасының басшысы Сағындық Телібаевтың айтуынша, қазақстандық нормативтер қаланың тар көшелерінде әрдайым мүмкіндік бола бермейтін арнайы қоғамдық көлік жолақтарын құру үшін алты жолақтың болуын талап етеді. «Алматы үшін арнайы техникалық шарттарды өзгерте жатымыз, осы мәселені де қамтығымыз келеді, сонымен қатар жолақтың енін азайтуды ұсынамыз. Қазір оның ені көліктер үшін 3,5 метр, қоғамдық көліктер үшін 4 метр. Көптеген елде жолақтардың өлшемі сәйкесінше 2,7 және 3,1 метр. Қаламыз үшін де осындай параметрді көзде отырмыз. Содан кейін таңба сызуды өзгерте аламыз, жолда бос жерлер қалады, онда біз қоғамдық көліктер мен веложолдарға арналған жолақтарды жабдықтаймыз», - деп жоспарын бөлісті.

Бұған қоса, Райымбек даңғылында жылдам транзит (БРТ) жобасына ерекше назар аударылады. Автобустар үшін басымдықты қамтамасыз ету үшін екі жолақты (жолдың ер жағынан бір) толығымен қоғамдық көлікке беру, арнайы бағдаршамдар мен реттелетін жаяу жүргіншілер өткелдерін орнату жоспарға енген. Құрылыс-монтаж жұмыстары келесі жылдың екінші жартыжылдығына жоспарланып отыр.

Үш жаңа жаяу жүргіншілер көпірі салынды.

Түркіб ауданының Байрон, Тбилиска және Баймағамбетов көшелерінде жаяу жүргіншілер аймақтарының құрылысы аяқталған. Көпірдің жалпы ұзындығы шамамен 1000 метр. Үш уақсенгі тұрғындар бұрын абаттандырылмаған жолдар ретінде пайдаланған.

«Халық қатысатын бюджет» бағдарламасы аясында жаяу жүргіншілер жолдары салынды, көше жарықтандыру желілері, баспадақтар орнатылды, мүмкіндігі шектеулі азаматтар үшін қолайлы жағдай қарастырылды.

Өкімдікте «Халық қатысатын бюджет» бағдарламасын іске асыру бойынша жұмыстар жалғасып жүр. Биыл Түркіб ауданы үшін 78 жобаны жүзеге асыруға 1,6 млрд теңге бөлінді. Бүгінде аулаларды жарықтандыруды, ойын алаңдарын салуды, тереңдетілген қоқыс контейнерлерін орнатуды және жаяу жүргіншілер көпірін жөндеуді қоса алғанда 61 нысан аяқталды. Жыл соңына дейін балалар алаңын салуды, жаяу жүргіншілер көпірін жөндеуді және жаяу жүргіншілер сөрвендеу аймақтарын жайластыруды қосқанда тағы 17 жобаны аяқтау жоспарға енген.

Аида КОЖМАМБЕТОВА

III. Uluslararası İlişkiler Sempozyumu yerli ve yabancı akademisyenlerin katılımıyla gerçekleştirildi

Dünya Ahıskalı Türkler Birliği (DATÜB) desteğiyle Ardahan Üniversitesi tarafından bu yıl üçüncüsü düzenlenen «III. Uluslararası İlişkiler Sempozyumu» 21. Yüzyılda Türk Dış Politikası mottosuyla 22-23 Kasım 2023 tarihlerinde Ardahan Üniversitesi'nde yapıldı.

Yerli ve yabancı birçok değerli akademisyenin katıldığı sempozyum şık Kültür Merkezinde düzenlenen açılış töreniyle başladı. Programın açılış törenine; Ardahan Belediye Başkanı Faruk Demir, ARÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Biber, Ardahan Cumhuriyet Başsavcısı Mehmet Karabulut, DATÜB Genel Sekreteri Fuat Uçar, DATÜB Türkiye Temsilcisi Dr. İbrahim Ağara, DATÜB Yönetim Kurulu üyesi Mevlüt İşık, Kadın Kolları Başkanı Refika

onu her yönüyle tartışmayı amaçlamak, elbette bir tesadüfün sonucu değildir. Zira Türkiye Cumhuriyeti'nin birinci yüzyılı tamamlaması, dış politikasının dönünü, bugünü ve yarını değerlendirme ve tartışma için hem bir fırsat sunmakta hem de bir görev yüklemektedir. Sempozyum, bu görevin ifasıdır şeklinde konuşarak sempozyum düzenleme amacını açıkladı. Açılış töreninde konuşan Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) Genel

sonunda sempozyum düzenleme kuruluna teşekkürlerini iletti.

Konuşmaların ardından açılış oturumuna geçildi.

Öğleden sonra gerçekleştirilen özel oturumun ardından konuklar için gala yemeği düzenlendi. Gala yemeğine Ar-

kanlığı Doç. Dr. Minara ALİYEVA ÇİNAR'ın üstlendiği ikinci oturumda; Doç. Dr. Minara ALİYEVA ÇİNAR, «Uluslararası Platformda Ahıska Türklerine Yönelik Uygulanan 1944 Sürgününün Bir Soykırım Olarak Tanınması», Doç. Dr. İkrım ÇİNAR,

Muhammedgil, Gençlik Kolları Genel Koordinatörü V. Berk Ülker, Genel Sekreter Yardımcısı Medine Aznavur ve Bakü Devlet Üniversitesi Öğrenci Sendikası Başkanı, Yüksek Lisans öğrencisi Hajibaba Mustafaşev ile birlikte kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, basın mensupları, akademik-idari personel ve öğrenciler katıldı.

Programın açılış konuşması sempozyum düzenleme kurulu başkanı Dr. Öğr. Üyesi Niyazi İpek tarafından gerçekleştirildi. İpek, «İlkin 2018 yılında düzenlediğimiz Uluslararası İlişkiler Sempozyumunun bugün üçüncüsünü düzenlemem gururunu ve heyecanını yaşıyoruz. Buna ortak olduğunuz, Uluslararası İlişkiler Sempozyumuna tevccüh gösterdiğiniz, içtenlikle teşekkür ederim. III. Uluslararası İlişkiler Sempozyumunun teması, 21. Yüzyılda Türk Dış Politikası olarak belirlenmiştir. Türk dış politikasını odağa almak ve

Sekteri Fuat Uçar, DATÜB Genel Başkanı Sn. Ziyatdin Kassarov'un selamlarını tüm katılımcılara ileterek, Ahıska Türklerinin sürgününden söz etti. Fuat Uçar, 1944 yılında Ahıska Türklerinin vatanlarından koparıldığını ve bunun bir soykırımı dönüştüğünü söyledi. Göç esnasında 20 bine yakın insanın hayatını kaybettiğini belirten Uçar, göçe zorlanan Ahıska Türklerinin Dünyâ üzerinde 9 ilkeye dağıldığını ifade etti. Dünyâ Ahıska Türkleri Birliği'nin kuruluşundan bahseden Uçar, 2010 yılında kurulan birliğin ve dünyadaki Ahıska Türklerini bir araya getirmeyi amaç edindiğini dile getirdi. İTKA ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ile yürütülen çalışmalardan bahseden Uçar, Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde gerçekleştirilen Ahıska Türklerinin Türk vatandaşlığına alınması ve kalıcı konutların sağlanması konularına değinerek, konuşma-

dahan Valisi Hayrettin Çiçek de katıldı. Sempozyumun ikinci gününde Ahıskalı Türk Akademisyenlerin katıldığı ve Ahıska Sürgünü ile Ahıska'yı konu alan oturumlar yapıldı.

Necip Fazıl Kısakürek Konferans Salonunda yapılan, başkanlığı Doç. Dr. Ayna ASKERÖĞLU ARSLAN'ın üstlendiği ilk oturumda; Doç. Dr. Ayna ASKERÖĞLU ARSLAN, «Türk Tarihinde Ahıska'nın Yeri ve Önemi», Dr. Öğr. Üyesi Suat VURAL, «Osmanlılara Kadar Ahıska'da Türk-Gürcü Rekabeti», Doktora Adayı Mevlüt İŞİK, «Türk Dış Politikasında Ahıskalı Türk Diasporası», Yüksek Lisans Öğrencisi Muhammet ALİ,

«Ahıska Türklerinin Geri Dönüş Problemi ve Gürcistan'ın Avrupa Konseyine Taahhütleri» başlıklı birer sunum gerçekleştirdi.

Ardından Necip Fazıl Kısakürek Konferans Salonunda yapılan, baş-

«Caksu Atabekliği», Doktora Adayı Cemile GÜZELÖĞLU, «Kazakistan'da Sürgünde Yaşayan Ahıskalı Türklerin Dilinde Kazakça ve Rusça Unsurlar», Yüksek Lisans Öğrencisi Zaide GALİP, Doç. Dr. Minara ALİYEVA ÇİNAR 1990-2023 Yılları Arasında Türkiye'de Ahıska Türkleri Hakkında Yapılan Lisansüstü Tezler» başlıklı birer sunum gerçekleştirdi.

III. Uluslararası İlişkiler Sempozyumu birçok değerli akademisyenin sunduğu farklı başlıklarda düzenlenen oturumlarla gün boyu devam etti. Sempozyumun düzenlenmesindeki çalışmalarından dolayı Ardahan Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Biber'e, sempozyum düzenleme kurulu başkanı Dr. Öğr. Üyesi Niyazi İpek'e, Ahıska Türklerini konu alan sunumlarını ötürü değerli akademisyenlerimiz ve emeği geçen herkese DATÜB olarak şükranlarımızı sunuyoruz.

АНАЛАР ӨЛМӨЗ!..

Топрағым Анасыз галмасын дейе
Топрағын гойнуна көчер Аналар...

Руһу шад олсун устадын. Не гөзел
териф етмиш, Аналарымыз...
Аналарымыз бу Дунядан гөченде,
чиһан гочалыр, алам йаса батар, ка-
инат гөз яшы төкер...

Бу дунядан бир Анамыз да көчдү..
Дадаева Гөкчек Исмихан гызы...

Ады кими өзуде Гөкчек олан бу
Анамыз 90 ил өмүр сурду.. 5 ушаг
бойутду, 16 невейе, 32 нетичейе
гучаг ачты..

Сүргүн яшады 11 яшында.. азаб
гөрдү, ачлыг гөрдү, ама, бойун ей-
меди бу дуня.. кимсейи инчитмеди,
кимсейе езийет вермеден көчдү
бу дунядан.. сағ олсун евлалары,
ону өл үстүнде тутдулар.. аналарын
борчу өденмез, ама, она гөз бебейи
кими бахдылар..

Дадаевлер аилесини 20 илدير
танийерем.. Исмаил бейи, Асфанди-
яр бейи, Айваз, севдийим инсан-
лардыр.. өзелликде Исмаил бейи..
чох чана яхын, ичи дышы бир, гүлер
үзлүдүр, самимидир..

Иллөрөнчө, Инсанлар вөталиһилер
адлы китаб яздым. Бу китабда Да-
даевлерин, бөлө гөтүрсөк бүтүн Ахы-

Аналар- йер йүзүнүн Мөлөклери..
Аналар- бүтүн Каинатын Мүгөддес
варлыгы..
Аналар- Анд йеримиз, иман йери-
миз, калбимизин севинчи, гөзүмүзүн
нуру, башымызын тачы..
Аналар- ханамызын берекети,

Өзизим гөзүм ағлар
Йаш төкер, гөзүм ағлар
Анасыз галан чаным
Аһ чекер гөзүм ағлар!

Инсанлар анадан йетим галма-
сын. Фарк өтмөз, яшын нече олурса

Һамымыз бир гүн бу дунядан
көчөчөйк. Бир гүн гелен бир гүн ге-
дечек. Өлүм һағдыр. Ама, өн ағыр
олан Аналарын өлүмүдүр. Дөзмөк
четин олур. Онын лайласыны унуда
билмирсен, онун сенин сачларыны
охшамасыны унуда билмирсен.

Һамымыз бир гүн бу дунядан
көчөчөйк. Бир гүн гелен бир гүн ге-
дечек. Өлүм һағдыр. Ама, өн ағыр
олан Аналарын өлүмүдүр. Дөзмөк
четин олур. Онын лайласыны унуда
билмирсен, онун сенин сачларыны
охшамасыны унуда билмирсен.

Йаман дарыхмышам Ай Ана сенсиз
Сыхылыр, дарыхыр урейим сенсиз
Чохдандыр дейилмир лайлар
сенсиз
Ал мени гойнуна, Лайла де лайла..

Һалемден әриди дағларын гары
Теп- теп олуб бу көнүмүн вугары
Истейирем телем мән сана сары
Ал мени гойнуна, лайла де лайла..

Һеч бир инсан Анасыз галмасын.
Бу гүн Дадаевлер аилеси кедерли-
дир, һүзүңлүдүр.. Башыны сағ олсун,
Исмаил гардашым, Аспандийар гар-
дашым, Айваз гардашым, Сейгүлү
бачым, Гүлбаһар бачым. Анамызын
йери нурлу, меканы Ченнетдир ин-
шаллах. Сизин кими ушағлары олан
Гөкчек Анамызын руһу шаддыр.
Сиз лайыгы евлаларсыныз вө
көкүңүз белли..

инсанлыгын седагети, һалаллыгын
майасы...

Аналар- ағзымызын дуасы, уа
Аллаһымызын, Ченнети аяғлары-
нын алтына сөрдийи варлыг..

Аналар- не десем не язсам аз,
чүнки, келмелер йетмез онлары те-
риф етмейе..

Азербайчанын севилен шаири,
Хусейн Ариф йаздыгы кими...

Еле ки евлалар гелер дунйага
О гүнден һей өлчөр,

Шаркы да сойлер, бичер Аналар

Бестекер Аналар, неме де гошар

Унудуб иллерин йоргунлуғуну
Һаятда динчлийи,

Севинчин азыны, өвде йухуну

Алар омузуна чекер Аналар

Конушмаз, сыррыны о вермөз өлө

Чекер дерд йүкүнү о биле- биле

Вахт олур зеһери галдырыб бөлө

Шербет өзезине ичер Аналар

Хусейн, билмирем өзүмде нийе

Башымын түстүсү галхыр гөйе

скалыларын гуруру Муштак дедеде

йер алырды. Икид, мөрд, каһраман

олан бу дедемиз диллер өзбердир..

бу гүн де халгымыза хизмет еден бу

гардашлар башга түрлү де оламаз

лар.. Чүнкү, онлары Гөкчек анамыз

кими бир анамыз тербийә өдиб..

Өзизим Ана йери

Баш тачы, Ана йери

Йығылса мин бир евлад

Вермез бир Ана йери..

Һәр заман демшиmdir. Өзүң

аилесине курбан верен йалныз Ана-

лардыр..

Өзизим курбан олур

Кесилен курбан олур

Аналар курбан дейер

Өздери курбан олур!

Бу аиле о кадар севилен, сайгы

дуйулан бир аиледир ки, Анамыз ду-

нядан көчен гүн, Қазақстан бойунча

һәр кес гелмишдир. Бу севидир, бу

һөрметдир, бу сайгыдыр..

Һөрметти парайла Ана билмезсен.. о

олсун. Чүнкү, бу дунянын һеч бир
шейи, зенгинлийи, варлыгы Анала-
рын лайласына деймез, бир дамба
сүдүнүн гийметти беле дейил..

Өзизим йетим чаным
Дөрд ичинде йетим чаным
Анам көчдү дунядан
Ай языг йетим чаным!

Аллаһ Анамыза гани- гани рөһмөт
ейлесин!!!

Бир де Аналар һеч заман өлмөз.
Онлар бизим чанымыздадыр, ганы-
мыздадыр, руһуmuzдадыр, севгимиз-
дедир, йүрегимизин башындадыр.
Гөкчек Анамыз да һәр заман гел-
бимизде, көнүмүздө, йүрейимизде
йашайчакдыр.

Vanlı Aşix Piloş

ТҰҒЫРҒА ТОЛҒАН — ТҰЛҒА

Шығыс халықтарының ішінде Ахыска түріктерінің
фольклорлық музыкасы да әрқашан этникалық
музыкалық аспаптарды пайдалану болып табылады. Ал
қазіргі мотивтер көп жағынан әлі күнге дейін халықтық
дәстүрлерге ұқсайды, сондықтан Ахыска түріктерінің
әндері ерекше музыкалық үндестігімен ерекшеленеді және
ашығ шығармашылығы ретінде танылады.

Гүлалы Қочалыұлы болған. Қазіргі
дүниеде «Жақсының аты мен
ғалымның хаты» қалады демекші,
Пилош Махамметұлы «Ванлы ашық
Пилош» атты өлеңдері жинағында
Грузияның Азпіндза ауданының
табиғатын, ауыл аймақтағы барлық
жер су аттарын суреттей келе, әрбір
ауыл тұрғындарын айналысатын
шарушылықтарымен қоса дәріптей
білген. Бұл өлеңдер жинағы арқылы
біз Ахысканың сол кездегі хал-
ахуалын, тұрмысы мен тіршілігін,

ев Пирмурат Шахмуратұлы. Бұл
дүниеде «Жақсының аты мен
ғалымның хаты» қалады демекші,
Пилош Махамметұлы «Ванлы ашық
Пилош» атты өлеңдері жинағында
Грузияның Азпіндза ауданының
табиғатын, ауыл аймақтағы барлық
жер су аттарын суреттей келе, әрбір
ауыл тұрғындарын айналысатын
шарушылықтарымен қоса дәріптей
білген. Бұл өлеңдер жинағы арқылы
біз Ахысканың сол кездегі хал-
ахуалын, тұрмысы мен тіршілігін,

жақсы өтуіне ақ батасын беріп, ыстық
ықыласын білдірді.

«Нұр 777» салтанат сарайының
төрінде Ахыскалы ашығтардың
суреттері бар баннер орнатыл-
ды. Бұл суреттегі ашығтар Пилош
Махамметұлының ұстадары мен
замандастары, шәкірттері болатын.
«Ата жерге түсірсе — ұстаз көкке
көтерер» демекші сахнаға шыққан
әрбір ашығ Пилош Махамметұлын
өздеріне ұтасты екенін мақтанышпен
айтып өтті. Өйткені, ежелден келе
жатқан ашығтар орындайтын халық
әндерін ұтаз көрген адам ғана өз
нақышында орындай білген. Өсіресе,
халық аузынан өстілген, тәулiктер
бойы айтылатын қисса — дастандар-
ды өлең жолдарымен бірге орындау
көз келген ашығтың өнері емес екені
айдан анық. Ашығ өнері білімділікті,
сауаттылықты, шешендікті талап

Ахыска түріктерінің музыкалық
аспаптары үш топқа бөлінеді.
«Саз» деп аталатын тоғыз
металл шекті аспабын тоғыз
соқпалы аспабына барабан (давул),
үрмелі аспабының флейта тобы-
на сөвирельге ұқсас түтек, баламан,
мей, Гобой тобына - зурна жатады.
Осы музыкалық аспаптардың ішінде
«Саз» аспабында күй тартып, халық
әндерін орындау Ахыска түріктерінің
арасында кеңінен тараған өнер түрі.

Көне көзді қариялардың айтуына
қарағанда ашығ (ақындық) мәдениеті,
өнері Ахыскалы түріктерде көнеден
қазіргі заманға жалғасын тауып келе
жатқан мәдениетіміз болып сана-
лады. Хаста Хасаннан тараған бұл
мәдениет түрі — оның шәкірті ашығ
Шеникке — ашығ Шениктен шәкірті
ашығ Нуруға — ашығ Нурудан ұлы,
шәкірті Балақишиге (Байты) — Бала-
қишиден шәкірті Ванлы ашығ Оруч
Құрбанұлына берілген. Ашығ өнерін
Ахыскадан Қазақстанға сазы, сөзімен
бірге алып келген Ванлы ашығ Оруч
Құрбанұлы болатын.

Алиев Пилош Махамметұлы
1923 жылы Грузия Республикасы,
Аспиндза ауданы, Ван ауылында
дүниеге келген. 1944 жылы Пи-
лош Махамметұлының отбасы да
барлық Ахыскалы түріктермен бірге
Ахыскадан Қазақстанға, сол кездегі
Шымкент облысы, Сайрам ауданы,
Қызыл Өскер колхозына көшіп келіп,
орналасады.

Осы совхозда 1970 жылға дейін
еңбек еткен. 1970 — 1986 жылдар
аралығында Авторресторталығында
еңбек етіп, зейнеткерлікке шыққан.
Пилош Махамметұлы - Алиева
Гүлханым Асанқызымен отау құрып,
2 ұл, 5 қыздан 24 нөмере, 83 шөбере
сүйді.

Пилош Махамметұлы халқы-
мыздың, еліміздің арасында той-
ларда, түрлі мерекелерде өзінің
ақындық, ашығ өнерімен танылған.
1975 жылы қазіргі таңда бүкіл
Қазақстанға танымал АБО ансамблін
құрған. Пилош Махамметұлы 2012
жылы дүниеден озды. Өзі дүниеден
озғанымен артында мәңгілік із
қалдырды. Ашығ өнерін өзінен кейінгі
урпаққа үйретіп, соңында бірнеше
шәкірт қалдырды. Айтар болсақ,
Мусаев Махаммет Мұрсалұлы,
Құрбанов Сейфат Оручұлы, Құрбанов

Алиев Пилош Махамметұлы, Али-
ев Пирмурат Шахмуратұлы. Бұл
дүниеде «Жақсының аты мен
ғалымның хаты» қалады демекші,
Пилош Махамметұлы «Ванлы ашық
Пилош» атты өлеңдері жинағында
Грузияның Азпіндза ауданының
табиғатын, ауыл аймақтағы барлық
жер су аттарын суреттей келе, әрбір
ауыл тұрғындарын айналысатын
шарушылықтарымен қоса дәріптей
білген. Бұл өлеңдер жинағы арқылы
біз Ахысканың сол кездегі хал-
ахуалын, тұрмысы мен тіршілігін,

Осы совхозда 1970 жылға дейін
еңбек еткен. 1970 — 1986 жылдар
аралығында Авторресторталығында
еңбек етіп, зейнеткерлікке шыққан.
Пилош Махамметұлы - Алиева
Гүлханым Асанқызымен отау құрып,
2 ұл, 5 қыздан 24 нөмере, 83 шөбере
сүйді.

Пилош Махамметұлы халқы-
мыздың, еліміздің арасында той-
ларда, түрлі мерекелерде өзінің
ақындық, ашығ өнерімен танылған.
1975 жылы қазіргі таңда бүкіл
Қазақстанға танымал АБО ансамблін
құрған. Пилош Махамметұлы 2012
жылы дүниеден озды. Өзі дүниеден
озғанымен артында мәңгілік із
қалдырды. Ашығ өнерін өзінен кейінгі
урпаққа үйретіп, соңында бірнеше
шәкірт қалдырды. Айтар болсақ,
Мусаев Махаммет Мұрсалұлы,
Құрбанов Сейфат Оручұлы, Құрбанов

халқымыздың өмір жолдары мен
бүкіл болмысын сөзсіз тани аламыз.
Пилош Махамметұлының кіші ұлы
Садияр Пилошұлының бастамасы-
мен өткен бұл іс шара сценарийге
сай барлық жоспары орындалды. Іс-
шара басталмас бұрын халқымызға
танымал молда Қороғлу Таштеми-
ров ағамыз құран оқып, іс-шараның

өтеді. Ашығтардың өздеріне сай сах-
на этикеті, халық алдында сөйлей
алу өнері, сөзді қолдана білу, яғни
сөз өнерінен хабардар болуы тиіс.
Сонымен бірге ашығтар саз аспа-
бында халықтық күйлерді тарта білу

TIKA, Kazakistan'da Türkçe dersi sınıfları kuruyor

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Kazakistan'daki üniversitelerde Türkçe dersi sınıfları kuruyor.

TİKA, bu kez Kazakistan'ın Karagandı şehrindeki E. Buketov Karagandı Üniversitesinde Türkçe dersi sınıfı açtı. Üniversitenin Yabancı Diller Fakültesi binasında bulunan sınıfın açılış törenine TİKA Başkan Yardımcısı Ümit Naci Yorulmaz, E. Buketov Karagandı Üniversitesi Rektörü Nurlan Dulatbekov, Türkiye'nin Astana Büyükelçiliği Eğitim Müşaviri Ömer Inan, TİKA Kazakistan Koordinatörü Hüseyin Hikmet Özdenoğlu'nun yanı sıra öğretim üyeleri ile öğrenciler katıldı.

Rektör Dulatbekov, burada yaptığı konuşmada, üniversite öğrencileri arasında Türkçeyle ilginin yoğun olduğunu belirterek, «Bundan mutluluk duyuyoruz. Bu güzel ve modern sınıfımızın öğrencilerimiz için Türkçe öğrenmeye motivasyon sağlayacağından eminim.» dedi. Yorulmaz da TİKA olarak Kazakistan'da 1995 yılından bu yana çeşitli alanlarda faaliyetlerini sürdürdüklerini anlatarak «Bunların içerisinde eğitim alanındaki projelerin ayağını bir yeri var.» diye konuştu.

TİKA'nın bugüne kadar başkent Astana'da ve Çimkent'te Türkçe sınıfları kurduğunu kaydeden Yorulmaz, gelecek dönemlerde diğer şehirlerdeki üniversitelerde de açmaya devam edeceklerini bildirdi. Yorulmaz, bu sınıflarda Türkçe ve Türk edebiyatına ilgi duyan öğrencilere yönelik dersler düzenlendiğini belirterek, «Bu gençler sayesinde Kazak-Türk kardeşliği, dostluğu ilelebet olacak. Biz de TİKA olarak böyle bir amaçın bir parçası olduğumuz için gerçekten mutluyuz.» ifadelerini kullandı.

Kaynak: AA

«AHISKA HÖRMET» tesbelgisinin iegeri Aliiev Sadiyar Pıloşuqlı şaqırıldı. Bir ökeniñ bergen tälım-tärbiyesin juz mektöp te bere alмайdı. Ökeniñ tärbiyesi, tälimi, önegesi perzент үшін baға jetpes құндылық. Шаңырақтың шаттыққа бөленуінде де өkeniң алатын орны ерекше. Сондықтан жоғарыда аталған іс-шара әр жылда аталып, жалпыхалықтық ісшараға айналып, Ахыскалы ашығтар форумы ретінде өтуіміз керек. Халқымызда «Өкеге құрмет — балаға міндет» деген тағылымды сөз бар. Бул жүрегі таудан үлкен, сөзімі теңизден терең өкеге деген құрметтің белгісі.

Шымкент қаласы «Ахыска» ТЭМО «Ахыска» газетінің аумақтық тілшісі, Апапаша Гулалыұлы ҚҰРБАНОВ

тиіс болған. Осындай ерекшеліктерді Пилош Махамметұлы өз шәкірттеріне үйрете білген. Жоғарыда аталған іс-шараны орындауына ат салысқан Түркия Республикасының Шымкент қаласы мен Түркістан облысы бойынша құрметті бас консулы, Шымкент қаласы «Ахыска» ТЭМО төрағасы Асанов Латифша Қаймаханұлы, «Дархан» сауда орталығының директоры Мамедов Амантай, «DATƏB» - тын (Дүние жүзі Ахыска Түріктері Бірлігі) Шымкент қаласындағы өкілі Құрбанов Жанабай Атемулы, Шымкент қаласы ТЭМО «Ахыска» газетінің аумақтық тілшісі Құрбанов Апапаша Гулалыұлы, Шымкент қаласы ТЭМО — ның орынбасары Алиев Садияр Пилошулы, сонсымен бірге бүкіл Алиевтер әулиеті өкілдері демеушілік жасады. Латифша Қаймаханұлы Асанов жұрт алдында сөз сөйлеп, ашығ өнері Ахыска түріктерінің мәдениетінің бір бөлігі. Оны сақтап, ұрпақтан - ұрпаққа жеткізу біздің тікелей борышымыз. Ол үшін біз мәдениет өкілдерінің өнерлерін бағалап, оларға демеуші болып, мәдениетімізді жаңдандыру керектігін айтты. Латифша Қаймаханұлы жыл сайын ашығтар форумын өткізу керек деген пікірін ортаға салды. Іс-шараның соңында жиналған жұртқа өз ризашылығын, ізгі ниеттерін білдіру үшін ортаға Пилош Махамметұлының қызы, ұлағатты ұстаз, зейнеткер Алиев Асия Пилошқызы, Пилош Махамметұлының үлкен ұлы, ұлағатты ұстаз, зейнеткер Алиев Асат Пилошулы, № 72 Жалпы орта мектебінің дене шынықтыру пәнінің мұғалімі «Ұлағатты ұстаз» төс белгісінің, «Білім беру ісінің үздігі» медалінің, «ХАЛЫҚ ҚҰРМЕТІ» медалінің, ҚР президентінің марапаттауымен «Халық алғысы» медалінің,

«Мақсатымыз – түбі бір түркі елдерін жақындастыру» Алматыда III Халықаралық түркітілдес журналистер медиа форумы өтті

Алматыда «Turktime: түркі мемлекеттерінің «Түркі ДӘУІРІ!», яғни «TURKTIME» уранымен өтеді» деп мәлімдеді. Осы орайда, «Түркі өлемінің келешегі — 2040» атты құжат бекітіліп, Түркі мемлекеттері ұйымын одан әрі дамыту мақсатында маңызды 8 бағыт — салт-дәстүр, түбі бір түркіге ортақ құндылықтарды біріздендіру, реформалар, ғылым, сенім, инвестиция, медиация және энергияға басымдық берілген болатын.

«Дәл осы басты бағыттардың арасында түркітілдес бұқаралық ақпарат құралдарының бірлігі де болуы тиіс. Себебі, көз келген бастаманы халыққа жеткізіп, насихаттайтын — БАҚ өкілдері. Соңғы кездері соғыстар, пандемия, климаттың өзгеруі, ресурстар тапшылығы, экономикалық қиындықтар, медиа саласындағы бәсекелестіктің артуы, ақпараттық манипуляция мен жалған ақпараттардың күшеюі, БАҚ-тағы кәсіби этиканың жиі сақталмауы Қазақстанмен қатар әлемдік журналистиканың басты проблемасына айналған», - деді қор басшысы. Журналистика шекараға бағынбайды, Түркі елдерінің медиасын дамыту үшін онлайн журналистиканың мүмкіндіктерін пайдалану қажет. Белгиялық журналист

нарығына қажетті кадрларды даярлап, тәжірибе алмаса алады деп есептейді. «Біздің алдымызда үлкен мүмкіндіктер бар. Соны моральдық және материалдық тұрғыда өз пайдамызға жарата аламыз. Сол арқылы өзіміздің өліміздің дамытуға

налістер үшін біз де солай жасай аламыз. Мысалы, Алматыда отырған бір журналист Еуропаның кез келген еліндегі медиада жұмыс істей алады. Яғни маңызды ақпараттарды, түркі елдеріне ортақ құндылықтарды насихаттай аламыз. Алдағы уақытта Түркі тілдес журналистері қорымен

Форумда отандық және шетелдік медиа сарапшылар Түркі мемлекеттерінің ақпараттық ынтымақтастығы, кәсіби этика, құқық және ақпараттық қауіпсіздік мәселелерін талқылады. Сонымен қатар контент монетизациялау мәселелері, жасанды интеллект трендтері мен оны медиа кеңістікте қолдану тақырыбы талқыланып, тренинг өткізілген. Түркі елдерінің ақпарат құралдары мен журналистері қысқамерзімді және ұзақмерзімді стратегиялық жоспарларды құра отырып, мақсатты да үздіксіз дамуға мүдделі. Бул туралы III Халықаралық түркітілдес журналистер медиа форумы Түркі тілдес журналистер қорының президенті Назия Жоямергенқызы айтты.

Оның айтуынша, медиа форумның атауын «TURKTIME: Түркі мемлекеттерінің медиа БІРЛІГІ» атауының бірнеше себебі бар. 2023 жылдың 3 қарашасында Астанада Түркі мемлекеттері ұйымының X саммиті өтті. Халықаралық жиында Қазақстан Ұлым төрағалығын қабылдап алды. Президент Қ.Тоқаев: «Түркі бірлігін

Юсуф Джинал осындай пікір айтты. «Бір кездері Жібек жолы арқылы сауда жасағандар сонсымен қатар ақпарат жеткізушілер де болатын. Біз журналистер ақпаратты бір дереккөзден алып, екінші бір дереккөзге жеткізушіміз. Осы қызметті атқару барысында бізге жүктелген жауапкершілік пен зор миссия бар. Біз өзіміздің діліміздің, тіліміздің, өліміздің өкілі боламыз. Қазір Жібек жолының міндетін онлайн БАҚ өзінің міндетіне алып, атқарып отыр. Мен өзім Түркияда өрі Еуропада журналист ретінде қызмет етемін. Өзіміздің мүмкіндіктерімізді пайдалана отырып, өзіміз үшін өрі Түркі мемлекеттері үшін түрлі жоспар құрып, жұмыс істей аламыз. Әлбетте ол үшін өзіміздің қарым қабілетіміз бен білім біліктілігімізді біріктіріміз қажет», - деді Белгиядағы www.brkselltrk.be сайтының қожайыны III Халықаралық түркітілдес журналистер медиа форумында сөйлеген сөзінде.

Оның пікірінше, Түркі мемлекеттерінің БАҚтарында бірлесіп, жұмыс істеу үшін көп мүмкіндік бар. Мәселен, бауырлас елдер медиа бірлесіп Еуропадағы үкіметтік емес ұйымдармен бірге бірқатар жұмысты қолға аламыз. Мұндай жобаларды Түркиядағы өріптестермен білесіп жасап жүрміз, өндігі кезек Қазақстанда», - деді Юсуф Джинал.

Ауда КОЖМАМБЕТОВА

АЛМАТЫДА ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫ АССАМБЛЕЯСЫ ЖУРНАЛИСТЕР КЛУБЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ ӨТТІ

22-24 қарашада Алматы қаласында өткен Қазақстан халқы Ассамблеясы Журналистер клубының көшпелі отырысында Ассамблеяның қызметі мен этносаралық қатынастарды насихаттау, шынайы ақпарат таратудың маңыздылығы мен БАҚ өкілдерінің мәртебесін айқындау мәселелері талқыланды. Алматы қаласындағы Достық үйінде өткен жиынға Мәдениет және ақпарат вице-министрі Қанат Ысқақов, Президент әкімшілігі Қазақстан халқы Ассамблеясы хатшылығының инспекторы Мұхтар Кұлжан, «Қоғамдық келісім» республикалық мемлекеттік мекемесі директорының орынбасары Әлия Сапарова, сондай-ақ өр өңірден жиналған журналистер мен «Қоғамдық келісім» мекемесінің баспасөз хатшылары қатысты. Шарада алдымен сөз сөйлеген Қанат Ысқақов Қазақстан халқы Ассамблеясы Журналистер клубын құрудағы мақсат – қоғамдық келісім мен бірлікті нығайту және осы бағытта қалам тартатын БАҚ өкілдерінің күш-жігерін біріктіру, мұндай басқосулардың журналистерге берері мол екенін жеткізді.

Ассамблеяның жұмысы мен этносаралық қатынастарға қатысты ақпарат таратуда аталған органның баспасөз хатшылары мен өңірдегі журналистердің рөлі өркіше. Сөйткені сіздер қоғамдық пікір қалыптастырып, ақпаратты шынайы әрі нақты дәйектермен жеткізесіздер. Жалпы, қазіргі таңда қай салада болсын, ақпараттық жұмысыңыз нақты нәтиже жоқ. Осы тұрғыда бүгінгідей басқосуда сіздермен пікір алмасудың, алға қойылған мақсаттарды орындаудың маңызы зор. Бүгінде бізге ортақ міндет – Ассамблея жанынан құрылған журналистер клубын ашық жұмыс алаңы ету, – деді ол.

Өз сөзінде вице-министр бүгінде елімізде клуб жұмысын жандандыруда, жалпы БАҚ өкілдерінің қарым-қабілетін бағалауда, оларға жан-жақты қолдау көрсетуде бірқатар олқылықтар бар екенін, алдағы жылы елімізде БАҚ туралы заң жүйесін еңке, журналистер қауымының мәртебесін арттып, олардың әлеуметтік және құқықтық тұрғыдағы мәселелері шешілетінін атап өтті.

– Біз қашан да журналистерге, баспасөз хатшыларына зор үміт арттамыз. Өз таралымыздан барлық қажетті әдістемелік құралдарды, ұсынымдарды әзірлеп, сіздерге көмек көрсетуге дайынбыз. Сондай-ақ сіздерді өрқашан халыққа шынайы, тексерілген ақпарат таратуға шақырамыз. Өйткені ішкі саяси тұрақтылықты сақтау, бұл саладағы проблемаларды жұртшылыққа жеткізу өте маңызды. Мемлекет саясатының ең бірінші басым бағыты – осы этносаралық

насихаттауды. Бір сөзбен айтқанда, клуб мүшелері өлдегі тұрақтылықтың, ынтымақтастықтың, ұлттаралықтың келісімінің сақталуына өз үлесін қосады. Шынын айту керек, қазір қоғамда кейбір адамдар Ассамблея құрамындағы бірлестіктердің жұмысы тек концерттік бағдарламалар мен көрме-жәрмеңке өткізумен шектелетіндей көреді, түптеп келгенде, бұл жұмыстардың барлығы осы елімізде тұратын барлық ұлт пен ұлыстың мәдениетін, тұрмыс-тіршілігін насихаттауға бағытталады. Сондықтан Ассамблея тарапынан ұйымдастырылған іс-шараларға тек біржақты қарауға болмайды, – деді ол.

Мұхтар Кұлжанның айтуынша, Қазақстан халқы Ассамблеясының жұмысы этносаралық және конфессияаралық диалог, қоғамдық келісім мен халық бірлігіне негіз болуда. Сондықтан қазақ өлі үшін бүгінде бір шаңырақтың астындағы түрлі этнос өкілдерінің достығы мен өзара ынтымақтастығы қашанда күнделі.

Қазақстан аз уақыттың ішінде өлемдік қоғамдастықтың алдыңғы қатарлы көшіне қосылды. Еліміздегі халықтар достығы қазақ халқының көпшілігін дарқандығы, пейілінің кенділі арқасында өлемге үлгі болып отыр. Бұл орайда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев өз Жолдауында халықтар достығы – бейбіт өмірдің кепілі екенін айтқан болатын. Қазір біз алмағайып уақытқа тұспа-тұс келіп от

ырымыз. Қазіргі халықаралық ахуал Қазақстанға да өсер ететін анық. Бірақ заман қаншалықты күрделі болса да, біз өз бағдарымыздан айнымаймыз. Өткеннен тағылым алып, келешекке сеніммен қадам басуымыз керек. Осы жолда, ең алдымен, ауызбіршілік керек. Сіздер, журналистер қауымы, ақпарат саласының майталмандары, осы күндізлігімізді халыққа, жас ұрпаққа жеткізуде зор рөл атқарасыздар. Сондықтан қазіргі таңда елімізде этножурналистиканы дамыту өте маңызды, – деді Қазақстан халқы Ассамблеясы хатшылығының инспекторы.

Басқосуда бір топ журналист этносаралық келісім мәселелері бойынша концертке аудиторияның қызығушылығын ояту, қоғамда резонанс тудырып жатқан оқиғаларды жеткізуде шынайы ақпараттар жариялау, журналистердің мәртебесін анықтау, Қазақстан халқы Ассамблеясы Журналистер клубы мүшелерінің жұмысын жандандыру, т.б. мәселелер бойынша өз ұсыныс-тілектерін ортаға салды.

Жылдан-жылға облыстық газеттердің таралымы азайып барады. Жалпы, қазір қоғамда газет-журнал, кітап оқуындағы қатары сиреп келеді. Баспасөз тек ақпарат таратушы емес, идеологиялық құрал. Егер біз болашақ ұрпақтың бүгінгі жастардың білімі болуына жағдай жасайтын болсақ, алдымен осы мәселеге назар аударуымыз керек. Газет, кітап оқымайтын ұрпақтың болашағы бұлыңғыр екенін көре тура, бұған араша түспеу – үлкен қателік, – деді ол. Жиынды қорытындылаған Мәдениет және ақпарат вице-министрі Қанат Ысқақов журналистер көтерген мәселелер алдағы уақытта министрліктің тікелей назарында болатынын айтып, журналистер клубының төрағаларына оған жұмысын жандандыруда жаңа идеялар мен бастамаларды жүзеге асыруды тапсырды.

Аида КОЖМАМБЕТОВА

Конструктивный диалог — сохранение единства народа

Единство народа является не только основой казахстанской государственности, но и нашим бесценным богатством!

Сегодня перед всем миром стоят новые задачи. Существующие стереотипы, непонимание, которые порождают ненависть, вражду, к сожалению, сдерживают решение многих, казалось бы, очевидных вопросов. Поэтому важно, чтобы каждый из нас был готов проявить доверие для открытого диалога, проявляя взаимное уважение и понимание.

Сегодня Ассамблея народа Казахстана вносит значительный вклад в развитие гражданской идентичности, толерантности в казахстанском обществе через работу с этнокультурными объединениями и всеми структурами АНК.

Одной из основных задач АНК является обеспечение эффективного взаимодействия государственных органов и институтов гражданского общества в сфере межэтнических отношений, создание благоприятных условий для дальнейшего укрепления согласия и толерантности в обществе. Работа осуществляется во всех регионах Казахстана на базе Домов дружбы и структур АНК.

К примеру, при республиканском Доме дружбы города Алматы в целях поиска решений и оптимальных моделей будущего, экспертного обсуждения с привлечением представителей различных отраслей и сфер деятельности, и рассмотрением подходов в решении вопросов общенационального согласия и межэтнических отношений был создан клуб «Алматинский семинар».

В заседаниях Клуба принимают участие видные общественные деятели, представители научной интеллигенции, известные ученые Казахстана — политологи, социологи, историки, экономисты, члены Ассамблеи народа Казахстана и др.

В этом отношении хотелось бы подчеркнуть, что одной из важных целей является обеспечение площадки для конструктивного разговора, дискуссии. Важно искать общие интересы в современном Казахстане с целью предупреждения социальной напряженности, урегулирования разногласий и споров.

В обществе нам часто не хватает конструктивного диалога. Существующие стереотипы, непонимание, которые порождают ненависть, вражду, к сожалению, сдерживают решение многих, казалось бы, очевидных вопросов. Поэтому важно, чтобы каждый из нас был готов проявить доверие для открытого диалога, проявляя взаимное уважение и понимание.

Сегодня Ассамблея народа Казахстана вносит значительный вклад в развитие гражданской идентичности, толерантности в казахстанском обществе через работу с этнокультурными объединениями и всеми структурами АНК.

Одной из основных задач АНК является обеспечение эффективного взаимодействия государственных органов и институтов гражданского общества в сфере межэтнических отношений, создание благоприятных условий для дальнейшего укрепления согласия и толерантности в обществе. Работа осуществляется во всех регионах Казахстана на базе Домов дружбы и структур АНК.

К примеру, при республиканском Доме дружбы города Алматы в целях поиска решений и оптимальных моделей будущего, экспертного обсуждения с привлечением представителей различных отраслей и сфер деятельности, и рассмотрением подходов в решении вопросов общенационального согласия и межэтнических отношений был создан клуб «Алматинский семинар».

В заседаниях Клуба принимают участие видные

общественные деятели, представители научной интеллигенции, известные ученые Казахстана — политологи, социологи, историки, экономисты, члены Ассамблеи народа Казахстана и др.

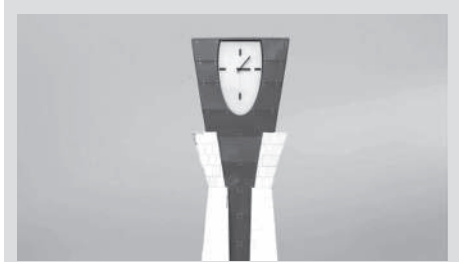
Одной из значимых и крупных мероприятий Клуба «Алматинский семинар» стала республиканская конференция «Общественное согласие и благосостояние нации: возможности партнерства, медиации и экономической активности». Она организована текущей сессией в республиканском Доме дружбы и стала площадкой для обмена опытом и лучшим практиками.

Участники в целях генерации новых идей и укрепления партнерства обсудили важные вопросы общенационального единства и общественного согласия, экономической активности и медиации, как инструмента упрощения конфликтности в обществе.

Конференция объединила участников из различных сфер общественной и государственной деятельности, а также международных гостей. В работе конференции участвовали Заместитель - заведующий Секретариатом Ассамблеи народа Казахстана Администрации Президента РК Марат Азильханов, председатель Комитета по развитию межэтнических отношений Министерства культуры и информации РК Галым Шойкин, ученые, эксперты, общественные деятели и представители бизнес-сообщества.

Инициативы и конкретные шаги Ассамблеи народа Казахстана всегда находят поддержку со стороны общества. Верим, что они и дальше будут способствовать достижению эффективных путей укрепления межэтнического согласия.

Айнур ЖАКУПОВА, ведущий эксперт РГУ «Қоғамдық келісім» МКИ РК

Установить единый часовой пояс в Казахстане предлагают ученые и эксперты

Ученые предлагают перевести часы на час назад в регионах, живущих по столичному времени

Для решения вопроса об установлении единого часового пояса по Казахстану специальная рабочая группа подготовила отчет, основанный на научных доводах и заключениях.

Напомним, рабочая группа была создана в феврале этого года в связи с неоднократными обращениями казахстанцев о переходе на наиболее благоприятный часовой пояс. В течение года казахстанские ученые и эксперты изучали вопрос.

Сегодня в Астане состоялось заседание по вопросам исчисления времени.

Как известно, в Казахстане применяются 2 часовых пояса UTC+5 и UTC+6. Большая часть территории страны за исключением западных регионов находится в зоне UTC+6. Однако, по мнению ученых, часовой пояс UTC+6 не соответствует естественному солнечному времени, что отрицательно влияет на биологические ритмы и здоровье человека. В частности, эксперты предлагают вариант, при котором в областях и городах, живущих по столичному времени, часы будут переведены на час назад (UTC+5). Таким образом, по всему Казахстану будет установлено единое время.

«Этим вопросом я занимаюсь более 10 лет. Для здоровья человека лучше всего использовать постоянные часовые пояса, максимально приближенные к солнечному времени, то есть естественному времени. Переход на единое время UTC+5 по всему Казахстану является наиболее оптимальным из всех предложенных ранее вариантов», — сказал специалист по прикладной хронобиологии Болат Нурхожаев.

В Минздраве считают, что приведение часового пояса в соответствие с природным временем окажет благоприятное воздействие на здоровье казахстанцев.

«Большая часть населения Казахстана живет не по своему географическому часовому поясу. С переходом на часовой пояс UTC+5 мы будем просыпаться, бодрствовать и ложиться в соответствии с биологическими часами нашего организма», — отметил директор департамента науки и человеческих ресурсов РК Даулет Алдынгуров.

По мнению заведующего кафедрой нормальной физиологии медицинского университета «Астана» Курейша Хамчиева, опережение естественного хода времени способствует появлению хронической усталости и возникновению болезней.

«Десинхроноз, то, что сейчас происходит во многих регионах, то есть рассогласование биологических ритмов, является причиной длительной повышенной усталости, депрессии, бессонницы, снижения работоспособности. Все это факторы риска развития сердечно-сосудистых, онкологических и других заболеваний. Циркадные или биологические ритмы — это неотъемлемая часть нашей жизни и противостоять этим циркадным стрессам крайне сложно. Поэтому необходимо синхронизировать природные ритмы населения всей республики», — отметил он.

Эксперты также отмечают, что установление единого часового пояса устранил временные барьеры между жителями разных регионов страны, улучшит координацию транспортных и других коммуникаций, благоприятно скажется на ведении бизнеса, а также взаимодействии государственных органов и экстренных служб.

Эксперты отметили, что в 175 странах мира установлен единый часовой пояс. Более чем в одном часовом поясе живут всего 22 государства.

Бағдат ХАСЕНОВА

УВАЖАЕМЫЕ ЧИТАТЕЛИ ГАЗЕТЫ «АХЫСКА»!

Подпишитесь на ваше любимое издание на 2024 год.

Дорогие друзья, искренне верим, что вы, как и прежде, будете с нами.

Подписаться на газету вы можете в любом отделении АО «Казпочта».

УВАЖАЕМЫЕ ЧИТАТЕЛИ ГАЗЕТЫ «АХЫСКА»!

Дорогие друзья, искренне верим, что вы, как и прежде, будете с нами.

Подписаться на 2024 года вы можете в любом отделении АО «Казпочта».

город/село
5055 тенге ; 5261 тенге

12 ай/мес.

Здесь может быть ваша реклама

Как будет развиваться машиностроение в Казахстане в ближайшие 5 лет

Премьер-министр РК Аликхан Смаилов провел встречу с председателем правления Союза машиностроителей Казахстана Мейрамом Пшембаевым.

На встрече обсуждены основные направления реализации Комплексного плана развития машиностроения на 2024-2028 годы. Аликхан Смаилов отметил важность и значимость принятого документа, положительно оценив темпы роста производства в машиностроении. По его словам, реализация комплексного плана способствует развитию не только машиностроительной отрасли, но и в целом обрабатывающей промышленности страны.

Комплексный план состоит из 79 мероприятий по 7 направлениям. Его реализация обеспечит к 2028 году рост:

- ВДС (валовая добавленная стоимость) в 4,5 раза;
- ИФО (индекс физического объема) в 2,2 раза;
- объема экспорта в 3 раза;
- объема инвестиций в 1,5 раза.

По словам Мейрама Пшембаева, реализация комплексного плана придаст значительный импульс развитию отечественного машиностроения, позволит увеличить объемы производства и развивать экспортные возможности, также способствует привлечению инвестиций и совершенствованию системы подготовки квалифицированных кадров.

«Реализация комплексного плана является на сегодня нашей приоритетной задачей. Мы приложим все усилия для качественного исполнения поставленных целевых индикаторов и дальнейшей модернизации отечественного машиностроения», — сказал глава Союза машиностроителей Казахстана.

Стоит отметить, что машиностроение — самая высокотехнологичная отрасль, которая охватывает 37 подотраслей и обеспечивает оборудованием практически все сферы экономики. При этом одно рабочее место здесь создает до 8-10 мест в смежных отраслях.

По итогам 2022 года физический объем производства в машиностроении вырос на 11%, тогда как за 10 месяцев 2023 года — на 27%. С января по октябрь 2023 года произведено продукции на сумму 3,3 трлн тенге.

Напомним, что глава государства одной из главных задач в послании от 1 сентября 2023 года обозначил ускоренное развитие обрабатывающего сектора, где машиностроение является драйвером роста промышленности. Дальнейшая модернизация отрасли придаст новый импульс диверсификации и индустриализации экономики страны.

Багдат ХАСЕНОВА

Карманный справочник по первичной медпомощи детям выпускают в Казахстане

Издание направлено на содействие закреплению комплексного подхода к здоровью, взрослению и развитию детей и подростков.

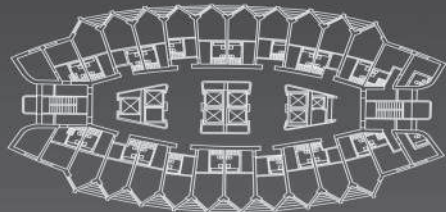
В Казахстане будет адаптирован и выпущен карманный справочник по оказанию первичной медико-санитарной помощи детям и подросткам с помощью Европейского регионального бюро Всемирной организации здравоохранения. «Основное внимание в справочнике уделяется популяризации здорового образа жизни, профилактике заболеваний, заблаговременному устранению факторов риска и контролю хронических заболеваний. Издание также предназначено для специалистов первичной медико-санитарной помощи и содержит в себе рекомендации по грудному вскармливанию, введению прикорма, поддержке развития детей раннего возраста и медицинское информирование подростков», — детализировали в МЗ.

В профильном ведомстве определили ведущих специалистов в области педиатрии, неонатологии, психического здоровья и раннего развития ребенка для консолидации результатов адаптации страновой версии карманного справочника. Будет создана его казахстанская версия. Рабочая группа планирует разработать поэтапный план внедрения его в практику ПМСП с проведением обучения и мониторинга.

Дана АМЕНОВА

АРЕНДА ОФИСОВ В ГОСТИНИЦЕ КАЗАХСТАН

Телефоны: +7 (727) 291 92 00
+7 (727) 291 91 53
+7 (702) 995 57 53
E-mail: assistant@kazakhstanhotel.kz

ХОЧЕШЬ БЫТЬ ЗДОРОВЫМ И КРАСИВЫМ? ПРИХОДИ К НАМ И ВЫБЕРИ...

ТРЕНАЖЕРНЫЙ КОМПЛЕКС
БАР СПОРТИВНОГО ПИТАНИЯ
ЗУМБА (танцы) БОДИФЛЕКС
САУНА (входит в абонемент)

ШКОЛА БОКСА (с 10 лет)
ТАКВАНДО
ФИТНЕС СТУДИЯ
СТУДИЯ МАССАЖА

CLASSIS
Fitness centre & Health club
Наурызбай Батыра 76,3 этаж
төл.: 8 (727) 344-13-05
www.classis.kz

Строительство
многоквартирных жилых домов с объектами обслуживания и подземными паркингами.

Alatau City

САМУРЫК КАЗЫНА

САМУРЫК КАЗЫНА

Exclusive GROUP

г. Алматы, Алатауский район, микрорайон «Ақбулақ», ул. 3, участок 331.

Новый инструмент Интерпола по поиску и возврату активов внедрит Казахстан

Представители комитета по возврату активов Генеральной прокуратуры РК и Национального центрального бюро Интерпола МВД РК приняли участие в работе 91-й сессии генеральной ассамблеи Интерпола в Австрии.

В текущем году на генассамблее в Вене присутствовали представители правоохранительных органов 160 стран.

«Специальная рабочая группа Интерпола презентовала пилотный проект по внедрению нового инструмента по поиску и возврату активов – «Серебряный бюллетень» и «Серебряное уведомление». Проект стартует в 2024 году. Ожидается, что этот инструмент предоставит странам-участницам возможность по обнаружению, верификации, аресту, конфискации преступных активов. Казахстанская делегация заявила о готовности участвовать в данном проекте», — проинформировали в пресс-службе Генеральной прокуратуры.

На «полях» генассамблеи представители комитета по возврату активов провели встречи с ответственными офицерами Центра Интерпола по борьбе с финансовыми преступлениями и коррупцией (INTERPOL Financial Crime and Anti-Corruption Centre). Вместе они разработали совместный алгоритм обмена информацией по отслеживанию преступных активов за рубежом, верификации их бенефициарных владельцев и выработке механизмов по их возврату.

Кроме того, в рамках мероприятия проведены двусторонние встречи с представителями Интерпола Австрии, Молдовы, Латвии, Турции и других стран. Достигнуты договоренности о сотрудничестве по противодействию легализации преступных активов, коррупции, уклонению от уплаты налогов и другим финансовым правонарушениям.

На 43 млн проштрафилась из-за медприборов учреждения для детей в Казахстане

87 учреждений для детей оштрафовали в Казахстане из-за неуплаты налогов.

Комплексные проверки департаменты комитета технического регулирования и метрологии и прокуратура провели в медико-социальных учреждениях, детдомах, школах-интернатах, сезонных и круглогодичных детских лагерях.

Нарушения законодательства в сфере обеспечения единства измерений при размещении детей-сирот, детей, оставшихся без попечения родителей, и детей с инвалидностью, выявили в 87 учреждениях.

«Обнаружено, что на объектах отсутствует необходимый сертификат о поверке для 2 157 медицинских приборов, включая тонометры, весы, ростометры, термометры и электрокардиографы.

С августа по ноябрь текущего года 87 учреждений привлечены к административной ответственности с наложением штрафов на 43 007 700 тенге», — проинформировали в ведомстве.

«Использование неуповенных приборов или тех, у которых истек срок поверки, могло привести к недостоверным результатам измерений. Это, в свою очередь, могло вызвать ошибки в диагнозе и лечении, а также оказать негативное воздействие на здоровье детей», — подчеркнул председатель КТРМ Минторговли Куаныш Еликбаев.

Багдат ХАСЕНОВА

Урок казахского языка

1. Сәлеметсіз бе?! (Здравствуйте!)

- Сәлеметсіз бе?! (Не сәлеметсіз бе?)
- Сәлеметсіз бе?! (А, не сәлеметсіз бе?)
- Халай-мың қалай? (Ты қалай?)
- Жақсы. Әзір-ақ қалай-сыз? (Жақсы. А, әзір-ақ қалай-сыз?)
- Рақмет, жаман емес. (Сәлеметсіз бе?)

- Сәлем! (Привет!)
- Сәлем! (Привет!)
- Халай-мың қалай? (Ты қалай?)
- Жақсы. Әзір-ақ қалай-сыз? (Жақсы. А, әзір-ақ қалай-сыз?)
- Бәрі де ой-дағыдай! (Бәрі қалай?)
- Денсаулығың қалай? (Ты қалай?)
- Рақмет, дәм-ау сау. (Сәлеметсіз бе?)

- Аман-сыз ба?! (Не сәлеметсіз бе?)
- Рақмет, мал-ым тұрға, бас-ым аман. (Сәлеметсіз бе?)
- Бала-лар-ың қалай? (Балалар қалай?)
- Бала-лар-ым өсіп жатыр. (Балалар өсіп жатыр.)
- Жұмыс-ың қалай? (Жұмыс қалай?)
- Рақмет, тамаша! (Сәлеметсіз бе?)

Сөздер тізімі:

- Халай-мың қалай? (Ты қалай?)
- Жақсы. Әзір-ақ қалай-сыз? (Жақсы. А, әзір-ақ қалай-сыз?)
- Бәрі де ой-дағыдай! (Бәрі қалай?)
- Денсаулығың қалай? (Ты қалай?)
- Рақмет, дәм-ау сау. (Сәлеметсіз бе?)

Сөздік – Словарь 1

1. сәлемет (здоровый) (сөздік)
2. бе (және) (және)
3. сәлеметсіз бе?! (Здравствуйте! Дәме. Не сәлеметсіз бе?)
4. халай-мың қалай? (Ты қалай?)
5. жақсы (хорошо)
6. әзір-ақ қалай-сыз? (А, әзір-ақ қалай-сыз?)
7. рақмет (спасибо)
8. жаман емес (не плохо)
9. аман-сыз ба?! (Не сәлеметсіз бе?)
10. мал-ым тұрға (моя семья)
11. бас-ым аман (я хорошо)
12. бала-лар-ың қалай? (Ваши дети)
13. бала-лар-ым өсіп жатыр (Мои дети растут)
14. жұмыс-ың қалай? (Твоя работа)
15. рақмет, тамаша! (Спасибо, замечательно)
16. аман-сыз ба?! (Не сәлеметсіз бе?)
17. рақмет, жаман емес. (Спасибо, не плохо)
18. сәлем! (Привет!)
19. сәлем! (Привет!)
20. халай-мың қалай? (Ты қалай?)
21. жақсы. Әзір-ақ қалай-сыз? (Жақсы. А, әзір-ақ қалай-сыз?)
22. бәрі де ой-дағыдай! (Бәрі қалай?)
23. денсаулығың қалай? (Ты қалай?)
24. рақмет, дәм-ау сау. (Сәлеметсіз бе?)
25. денсаулығың қалай? (Ты қалай?)
26. рақмет, жаман емес. (Сәлеметсіз бе?)
27. аман-сыз ба?! (Не сәлеметсіз бе?)
28. мал-ым тұрға, бас-ым аман. (Моя семья хорошо)
29. бала-лар-ың қалай? (Ваши дети)
30. бала-лар-ым өсіп жатыр (Мои дети растут)
31. жұмыс-ың қалай? (Твоя работа)
32. рақмет, тамаша! (Спасибо, замечательно)
33. аман-сыз ба?! (Не сәлеметсіз бе?)
34. рақмет, жаман емес. (Сәлеметсіз бе?)
35. сәлем! (Привет!)
36. сәлем! (Привет!)
37. халай-мың қалай? (Ты қалай?)
38. жақсы. Әзір-ақ қалай-сыз? (Жақсы. А, әзір-ақ қалай-сыз?)
39. бәрі де ой-дағыдай! (Бәрі қалай?)
40. денсаулығың қалай? (Ты қалай?)
41. рақмет, дәм-ау сау. (Сәлеметсіз бе?)

Грамматикалық шолу – Грамматический обзор 1

мен (я)	мені (меня)	менікі (мое)	менің (мой)
сіз (вы)	сізді (вас)	сіздікі (ваше)	сіздің (ваш)
ол (он)	олды (его)	олдыкі (его)	олдың (его)
олар (они)	оларды (их)	олардыкі (их)	олардың (их)

AMBASSADOR HOTEL ALMATY

121 Zheltoksan Street, Almaty, Republic of Kazakhstan, 050091
ул.Желтоқсан, 121, Алматы, Республика Казахстан, 050091

Phone/Тел.: +7-(727) 250-89-89, 50-89-45... 49
Fax/Факс: +7-(727) 272-64-41

www.ambassadorhotel.kz
e-mail: ambassadorhotel@msn.com

**Здесь может быть
ваша реклама**

Газета Турецкого этнокультурного центра РК Собственник - Товарищество с ограниченной ответственностью «Газета «АХИСКА - АХЫСКА» (г.Алматы) Газета поставлена на учет Министерством культуры и информации Республики Казахстан за №9528-Г от 9 октября 2008 года. Выходит еженедельно. Учредитель: Зиятдин Касанов, президент правления Турецкого этнокультурного центра Республики Казахстан

Адрес редакции: 050002, г.Алматы, ул. Джангильдина, 31. Тел.: +7 (727) 3392415. E-mail: ahiska60@mail.ru

Электронная версия газеты: www.ahiska-gazeta.com Газета отпечатана в типографии ТОО РПИК «Дайр» г.Алматы, ул. Калдаякова, 17. тел.: 273-12-54, 242-45-20.

ЗАКАЗ № 3049

ТИРАЖ 2 000 ЭКЗ.

6+ — для детей, достигших 6 лет

REDAKCIYONNIY SOVET:
Хусейн Касанов - Аджимурат Исаев - Алибек Каримов - Басири Исмаилов - Алипаша Караев - Токфи Ахмедов - Ибрагим Турки
Röşen Memmedoğlu - Vas Fiedakov - Oksana Krasnojonoва - Dizaу - Aida Kurnambetova - Muhabir - Qalbinur Hoşnazarova - Muhabir - Dina Takışeva - Edebi editör, düzeltici - Mevlüt İşık - Muhabir

YÖNETİM KURULU:
Ziyaeddin KASSANOV - Yönetim Kurulu Başkanı
Hüseyn KASSANOV - Nacımurat İsaуev - Alibek Karimov - Vasir İsmayilov - Alpaşa Karayev - Toki Ahmedov - İbrahim Türki
Roşan Mamedoğlu - baş redaktor - Oksana Krasnojonoва - dizayn ve redaksiya - Aida Kurnambetova - muhabir - Qalbinur Hoşnazarova - muhabir - Dina Takışeva - edebiyat redaktoru, düzeltici - Mevlüt İşık - muhabir

Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki Ahıska Türklerin Gazetesi
Çıkaran şirket: ТОО «Газета «АХЫСКА - АНІСКА», Алматы. Yayın Ruhsatını veren makam: Kazakistan Kültür ve İletişim Bakanlığı. Ruhsat tarihi ve sayısı: 9528-Г 09.10.2008. Gazetenin kurucusu: Ziyaeddin İsmihan oğlu KASSANOV - AHISKA TÜRKLERİ MİLLİ MERKEZİ BAŞKANI

Запрет на вывоз бензина и дизтоплива продлят в Казахстане

Соответствующий проект приказа размещен для обсуждения на сайте «Открытые НПА» до 19 декабря.

Минэнерго РК подготовило проект приказа о запрете вывоза некоторых нефтепродуктов из страны.

«Ввести запрет сроком на 6 месяцев на вывоз с территории Казахстана автомобильным транспортом бензинов, дизельного топлива и отдельных видов нефтепродуктов, за исключением смазочных масел», — отмечено в документе.

Вместе с тем запрет не касается вывоза в бензобаках, предусмотренных заводом-изготовителем автомобильных транспортных средств, авиационного топлива для проведения научно-исследовательских работ по подбору присадок, квалификационных и лабораторных испытаний образцов из опытно-промышленной партии с целью постановки на промышленное производство, утверждение и/или переутверждение технологии промышленного производства авиационного топлива (топлива для реактивных двигателей), при условии согласования с уполномоченным органом в области производства нефтепродуктов и наличия договора с организацией, уполномоченной на проведение вышеуказанных работ, и письма с указанием необходимого для этих целей количества образцов (проб) и объемов авиационного топлива.

Напомним, в Казахстане запрет на экспорт нефтепродуктов автотранспортом, введенный впервые в ноябре 2021 года на 6 месяцев, неоднократно продлевали на аналогичные сроки, в последний раз — в августе 2023 года.

Нынешний запрет вводится в действие с 14 февраля 2024 года на полгода.

Также ранее сообщалось о запрете на вывоз сжиженного газа из РК.

Бағдат ХАСЕНОВА

По вопросам аренды обращайтесь по тел: 344 13 04

Atrium

- Кинотеатр
- Центр семейного отдыха

- Женская одежда
- Аксессуары
- Мужская одежда
- Косметика
- Одежда для детей

Наурызбай батыра 7Б (уг.ул. Райымбек)
www.atrium-almaty.kz

Midea - производитель Бытовой техники №1 в Мире

Ваш проводник в Легкую жизнь

mideakz
mideakz.com

ВЕНЕЦИЯ

Цены приятно удивят вас

- Кавказская и европейская кухня
- Живая музыка
- Летняя площадка
- Уютный интерьер
- Гостеприимная атмосфера

Цены приятно удивят вас

г. Алматы, ул. Каирбекова (Талгарская) 72, ул. Бөгенбай батыра, Тел.: 293-81-67

Мы рады видеть Вас!

ORHUN MEDICAL

ИННОВАЦИОННЫЙ СПОСОБ ЛЕЧЕНИЯ ОНКОЛОГИЧЕСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ

- ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ
- ТОЧНОСТЬ ВОЗДЕЙСТВИЯ
- ЭФФЕКТИВНОЕ И БЕЗОПАСНОЕ ЛЕЧЕНИЕ

Джем Парлак
Заведующий отделением
Томотерапии

г. Алматы
пр. Абая, 91, 3-й корпус
+7 777 039 10 79

98% положительных отзывов от пациентов
92% положительных результатов от лечения
100% планирование и точное описание курса лечения

tomoterapia.kz
tomoterapia.kz
info@tomoterapia.kz

Лицензия №15002207 выдана управлением экономики и бюджетного планирования города Алматы (Акимат города Алматы) от 05.02.2015 г.

2 ТОРГОВЫХ ЭТАЖА БОЛЕЕ 160 БУТИКОВ

ОГРОМНЫЙ ВЫБОР МУЖСКОЙ, ЖЕНСКОЙ, ДЕТСКОЙ ОДЕЖДЫ И ОБУВИ! А ТАК ЖЕ, ТОВАРЫ ДЛЯ ДОМА, БЫТОВАЯ ТЕХНИКА И МНОГООЕ ДРУГОЕ.

АРЕНА

г. АЛМАТЫ, АБАЯ 141
+7 (727) 277 5481
@tdarena.almaty